

Sygn. akt

III AUa 1158/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **5 lutego 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda
	Sędziowie:	SSA Janina Czyż (spr.) SSA Urszula Kocylowska
	Protokolant	st.sekr.sądowy Anna Budzińska

po rozpoznaniu w dniu **5 lutego 2013 r.**

na rozprawie

sprawy wniosku **Wojewódzkiego Szpitala (...)(...)w K.**

z udziałem zainteresowanych: **Centrum (...) Spółka z o.o. w K., B. K. i Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (...) A. N. w S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

o ustalenie podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **17 lipca 2012 r.** sygn. akt **IV U 675/12**

I. **uchyla zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. z 22 marca 2012 r. i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania bezpośrednio temu organowi rentowemu,**

II. **koszty postępowania między stronami wzajemnie znosi.**

Sygn. akt III AUa 1158/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 marca 2012 r. ZUS Oddział w J. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt. 3, art. 4 pkt. 2a, art. 8 ust. 2a, art. 17 ust. 1, art. 18 ust. 1, 1a, 2 oraz 3, art. 19 ust. 1, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205 poz. 1585) oraz art. 81 ust. 1, 5 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. nr 164 , poz. 1027) stwierdził, że podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz zdrowotne za m- ce: od lutego do listopada 2008 r., od stycznia do grudnia 2009 r. oraz od stycznia do maja 2010 r. dla B. K. podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek Wojewódzkiego Szpitala (...) w K., stanowią kwoty wskazane w decyzji .

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że B. K. w okresie objętym decyzją była zatrudniona na podstawie umowy o pracę u płatnika składek Wojewódzkiego Szpitala (...)w K. i z tego tytułu została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. Ponadto na podstawie umów zlecenia zawartych z Centrum (...) Sp. z o.o. oraz z NZOZ (...)” A. N. w S. świadczyła pracę na rzecz własnego pracodawcy tj. Wojewódzkiego Szpitala (...) w K.. Jak ustalił organ rentowy od przychodów osiągniętych z tytułu wykonywania tych umów, w okresach podanych w decyzji, Szpital (...) w K. nie deklarował składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, deklarował jedynie składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od przychodów osiągniętych przez z tytułu stosunku pracy.

W odwołaniu od w/w decyzji Wojewódzki Szpital (...) w K. wniósł o jej zmianę i stwierdzenie, że nie jest płatnikiem składek na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe dla B. K. z tytułu umów cywilnoprawnych zawartych z Centrum (...) Sp. z o. o. oraz z NZOZ (...)” A. N. w S., a przychodu z w/w umów nie uwzględnia się w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy w Szpitalu (...) w K.. Ponadto wniósł o zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów postępowania według norm przypisanych.

Odwołujący się wskazał, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie powinien w przedmiotowej sprawie stosować wykładni art. 8 ust 2 a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych zawartej w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r. sygn. akt II UPZ 6/09, bowiem została ona dokonana w innym stanie faktycznym. Odwołujący się zarzucił , że zgodnie z umowami jakie zawarł Wojewódzki Szpital (...) w K. z Centrum (...)Sp. z o.o. oraz z NZOZ ,(...)” A. N. w S., do obowiązków tych podmiotów jako przyjmujących zamówienie należy zgłoszenie swojej działalności do ZUS celem rozliczenia z tytułu ubezpieczenia społecznego oraz ubezpieczenia zdrowotnego. Zdaniem Szpitala przerzucił on obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne na swoich podwykonawców.

ZUS Oddział w J. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 17 lipca 2012 r. Sąd Okręgowy w Krośnie oddalił odwołanie.

Sąd ustalił, że Wojewódzki Szpital (...) w K. zawierał umowy o udzielenie zamówienia na świadczenia medyczne i pielęgniarские z Centrum (...) Sp. z o.o. i NZOZ (...) A. N. w S.. Zgodnie z warunkami tych umów miejscem udzielenia świadczeń były poszczególne oddziały Szpitala w K., przy wykorzystaniu sprzętu i całej infrastruktury szpitala. Dla realizacji umowy szpital zobowiązał się zabezpieczyć obsługę pielęgniarскую, administracyjną i gospodarczą.

B. K. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w Wojewódzkim Szpitalu (...) w K. i z tego tytułu została zgłoszona do ubezpieczenia społecznego i ubezpieczenia zdrowotnego. Równocześnie zawarła z zainteresowanymi umowy zlecenia, których przedmiotem było świadczenie pracy na rzecz Szpitala (...) w K., który z zainteresowanymi zakładami opieki zdrowotnej łączyła umowa o świadczenia zdrowotne. Na podstawie ustaleń pokontrolnych ZUS uznał, że Wojewódzki Szpital (...) w K. winien uwzględnić do podstawy wymiaru składek przychód otrzymany przez B. K. z tytułu wykonywania umów zlecenia na rzecz szpitala.

W ocenie Sądu Okręgowego zaskarżona decyzja odpowiada prawu. Płatnikiem składek dla B. K. pozostającej w stosunku pracy z Wojewódzkim Szpitalem (...) i jednocześnie wykonującej na jego rzecz pracę w ramach umów cywilnoprawnych zawartych z Centrum (...) Sp. z o.o. i z NZOZ (...) A. N. w S. jest Szpital (...) w K.. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne zainteresowanej, stanowi łączny przychód uzyskany przez nią z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy i umów zlecenia. Sąd I instancji przywołał pogląd zaprezentowany przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 2 września 2009 r. sygn. akt II UPZ 6/09, że to pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy o dzieło, zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe. Dalej Sąd Okręgowy wskazał na konstrukcję szeroko rozumianego pojęcia pracownika, wynikającą z art. 8 ust 2a ustawy systemowej, a także szeroką definicję pracowniczego tytułu obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Tytułem tym jest – zdaniem Sądu Okręgowego – łączący pracodawcę z pracownikiem stosunek pracy oraz dodatkowo umowa cywilnoprawna zawarta przez pracownika z pracodawcą lub zawarta z osobą trzecią, ale wykonywana na rzecz pracodawcy.

W apelacji od powyższego wyroku płatnik składek zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie:

- art. 4 ust 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych przez przyjęcie, iż płatnikiem składek w stosunku do osób świadczących pracę na rzecz swojego pracodawcy w ramach zawartych umów cywilnoprawnych z innym niż pracodawca podmiotem jest tenże pracodawca;

- art. 8 ust 2 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przez przyjęcie, że pracodawca jest płatnikiem składek dla osób świadczących na jego rzecz pracę

w ramach umów cywilnoprawnych zawartych z innym podmiotem. Ponadto apelujący zarzucił również błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegający na błędnym uznaniu, że umowa cywilnoprawna łącząca Wojewódzki Szpital (...) w K. i podmiot trzeci jest umową cywilnoprawną, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

Wojewódzki Szpital (...) w K. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę zaskarżonej decyzji i stwierdzenie, że Wojewódzki Szpital (...) nie jest płatnikiem składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe dla zainteresowanej B. K. z tytułu umów cywilnoprawnych zawartych z Centrum (...) Sp. z o.o. oraz z NZOZ (...)” A. N. w S., a przychodu z w/w umów cywilnoprawnych nie uwzględnia się w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy w Wojewódzkim Szpitalu (...) w K., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia.

W obszernym uzasadnieniu apelacji wskazano w szczególności, że zgodnie z umowami jakie zawarł Wojewódzki Szpital (...) w K. z podmiotami trzecimi, do obowiązków tych podmiotów należało zgłoszenie swojej działalności do ZUS celem rozliczenia z tytułu ubezpieczenia społecznego oraz ubezpieczenia zdrowotnego. Ponadto w ocenie apelującego Sąd I instancji nie powinien w niniejszej sprawie stosować wykładni art. 8 ust 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych zawartej w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r. sygn. akt II UZP 6/09, ponieważ dotyczy innego stanu faktycznego.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył co następuje :

Przedmiotem sporu w sprawie była wysokość podstawy wymiaru składek ustalona przez ZUS Oddział w J. decyzją z dnia 22 marca 2012 r. wydaną dla płatnika składek Wojewódzkiego Szpitala (...) II w K.. Decyzja ta stwierdza wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia: emerytalno – rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne za miesiące wskazane w decyzji dla B. K. podlegającej w/w ubezpieczeniom jako pracownik u tegoż płatnika składek .

Odwołujący się Wojewódzki Szpital (...) w K. twierdził, że nie jest płatnikiem składek na ubezpieczenia: emerytalno – rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne dla B. K. z tytułu umów cywilnoprawnych zawartych przez nią z Centrum (...) Sp. z o. o. oraz z NZOZ (...)” A. N. w S., bowiem zgodnie z umową o udzielenie zamówienia na świadczenie

zdrowotne, jaką zawarł z tymi podmiotami przerzucił obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne na swoich podwykonawców.

Przy bezspornym stanie faktycznym sprawy z którego wynika, że zainteresowana w ramach zawartych umów zlecenia, świadczyła usługi medyczne na rzecz Wojewódzkiego Szpitala (...) w K. z którym wiązała ją stosunek pracy, ZUS O/ w J. wydał sporną decyzję wskazując w jej uzasadnieniu, że zgodnie z art. 8 ust 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za pracownika w rozumieniu tej ustawy rozumie się również osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Wychodząc z tej ustawowej definicji pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych, organ rentowy w zaskarżonej decyzji ustalił podwyższoną o przychód uzyskany z umów zlecenia podstawę wymiaru składek u płatnika, którym jest Szpital – jako pracodawcy, na rzecz którego w istocie zainteresowana świadczyła dodatkową pracę na podstawie umów zlecenia zawartych z osobą trzecią.

Sąd Okręgowy wydając zaskarżony wyrok potwierdził legalność powołanej wyżej decyzji ZUS.

Sąd Apelacyjny, rozpoznając apelację Wojewódzkiego Szpitala (...) w K. od wyroku Sądu I instancji stwierdził, że przedmiotową decyzję ZUS należy uznać za przedwczesną. Podstawowym skutkiem uznania osoby wskazanej w art. 8 ust 2a ustawy systemowej za pracownika, jest objęcie jej obowiązkowymi ubezpieczeniami: emerytalno – rentowym, chorobowym i wypadkowym tak jak pracownika na podstawie art. 6 ust. 1 pkt. 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust 1 ustawy systemowej. W związku z tym osoba ta podlega obowiązkowi zgłoszenia z tego tytułu do wymienionych ubezpieczeń społecznych. Obowiązek ten obciąża płatnika składek zgodnie z art. 36 ust. 1 i 2 ustawy systemowej (por. wyrok SN z 22.02.2010r. I UK 259/09 publ. Lex nr 588727). Skoro zatem płatnik składek nie dopełnił tego obowiązku, to organ rentowy w trybie art. 83 § 1 pkt. 1 ustawy systemowej w pierwszej kolejności powinien wydać decyzję o objęciu zainteresowanej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego u tego płatnika składek, tak jak pracownika z tytułu umowy zlecenia zawartej przez nią z osobą trzecią, a świadczonej w istocie na rzecz swojego pracodawcy.

Powyższa decyzja, o podleganiu ubezpieczeniom określi jego tytuł oraz płatnika składek, a ewentualny spór w postępowaniu odwoławczym rozstrzygnie zasadność zgłaszanych przez Wojewódzki Szpital (...) w K. zarzutów dotyczących:

- przerzucenia obowiązku opłacania składek na podwykonawców,
- rodzaju umów łączących Szpital z Centrum (...) Sp. z o.o. z NZOZ (...) A. N. w S. i ewentualnego wpływu tych umów na obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń pracowników Szpitala zatrudnionych przy jej wykonywaniu.

Dopiero dysponując powyższą decyzją ustalającą podleganie ubezpieczeniom społecznym, organ rentowy w przypadku braku zgłoszenia przez płatnika składek deklaracji korygujących podstawę wymiaru składek, może wydać decyzję określającą wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne u płatnika składek z uwzględnieniem przychodu z tytułu umowy zlecenia w podstawie wymiaru składek z tytułu umowy o pracę.

Kolejność wydania w/w decyzji uzasadniona jest również przedmiotem postępowania odwoławczego wyznaczonego przez treść tych decyzji, jak również wagą procesową postępowania odwoławczego w sprawie o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego (od wyroku Sądu II instancji przysługuje skarga kasacyjna).

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny zgodnie z treścią art. 477^{14a} kpc orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku. Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego wydano na podstawie art. 100 kpc.